

2019 M. RUGSĖJO 5 D. TECHNINIO SUSITIKIMO ŽUVININKYSTĖS KONTROLĖS
SISTEMOS PERŽIŪROS KLAUSIM AIS ATASKAITA

2019-09-06 Nr. 3PR-94

1. Posėdžio institucinė forma, vieta, laikas ir dalyviai:

Institucinė forma: techninis žuvininkystės kontrolės ekspertų susitikimas

Laikas: 2019 m. rugsėjo 5 d.

Vieta: Žemės ūkio generalinis direktoratas, Briuselis.

Posėdžio trukmė: 9:30-17:15 val.

Dalyviai: VN, COM atstovai. LT atstovavo Žemės ūkio ministerijos Žuvininkystės skyriaus patarėja Ramunė Mickuvienė, Žuvininkystės tarnybos prie Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministerijos Žvejybos stebėsenos ir kontrolės skyriaus vedėja Eglė Radaitytė.

2. Svarstytas klausimas arba svarstyto ES teisės akto projekto pavadinimas ir numeris:

1. COM pasiūlytų pakeitimų, susijusių su NNN žvejybos reglamentu, pristatymas.
2. Bendrieji BŽP taisyklių įgyvendinimo principai (89 ir 89a straipsniai)
3. Sunkūs pažeidimai (90 straipsnis) ir sunkių pažeidimų kriterijai (IV priedas)
4. Sankcijos už sunkius pažeidimus (91a straipsnis) ir papildomos sankcijos (91b straipsnis)
5. Taškų sistema (92 straipsnis ir III priedas)
6. AOB
7. Išvados

Šioje ataskaitoje vartojami sutrumpinimai atitinka:

IT – Italija; EL – Graikija; DK – Danija; ES – Ispanija; SK – Slovakija; BE – Belgija; SI – Slovėnija; SE – Švedija; PL – Lenkija; FR – Prancūzija; MT – Malta; PT – Portugalija; HU – Vengrija; DE – Vokietija; LT – Lietuva; FI – Suomija; LV – Latvija; AT – Austrija; CY – Kipras; UK – Jungtinė Karalystė; EE – Estija; LU – Liuksemburgas; NL – Nyderlandai; CZ – Čekija; IE – Airija; BG – Bulgarija; RO – Rumunija; HR – Kroatija; VN – ES valstybės narė; EU – Europos Sąjunga. Pirm. – Pirmininkaujanti valstybė narė; COM – Europos Komisija; EP – Europos Parlamentas; ET – ES Taryba; ŽŪŽ Taryba – ES Žemės ūkio ir žuvininkystės taryba; CRP1 – Nuolatinių atstovų komitetas (Coreper I).

3. Posėdžio eigos apibendrinimas:

Pagal darbotvarkę:

1. COM pasiūlytų pakeitimų, susijusių su NNN žvejybos reglamentu, pristatymas.

COM mano, kad dabartinės sankcijos nėra pakankamai atgrasančios. Taip pat auditoriai pasisakė panašiai. Turėtų būti bendras EU lygiu pažeidimų registras. COM pasiūlė vieną sunkių pažeidimų sąrašą, neatidėliotinos priemonės, sankcijos perkeltos į vieną Kontrolės reglamentą. Taškų sistemos aprašymas taip pat perkeltos į Kontrolės reglamentą.

2. Bendrieji BŽP taisyklių įgyvendinimo principai.

COM pažymėjo, kad VN privalo taikyti administracines sankcijas, nepriklausomai, ar taikomas kriminalinis nagrinėjimas, ar ne. Sankcijų lygis turėtų būti nustatytas atsižvelgiant į sunkumą, žalą, poveikį, pasikartojamumą, trukmę. VN turi pranešti apie savo sankcijų sistemą COM. IT pažymėjo, kad nuo VN teisinės sistemos priklauso, ar ji gali visada taikyti administracines sankcijas.

DK klausia, kas turima omenyje administracinėmis sankcijomis. Pagal Konstituciją, jei kaltinamasis nesutinka su administracine sankcija, byla eina į teismą pagal kriminalinį procesą. SE turi administracinių sankcijų sistemą ir kriminalinį procesą. Teismo procesas gali užtrukti apie 6 mėn. Nėra specialių prokurorų, nagrinėjančių žvejybos pažeidimus.

FR pritarė IT, kad VN turi pati spręsti, kokią sankcijų sistemą taikyti. Prokuroras nusprendžia, kokią sankciją taikyti.

- NL klausia, ar pakeitimai reiškia, kad administracinės sankcijos turi būti taikomos, bet tuomet nebetenka prasmės kriminalinis procesas, jis nebebūtų taikomas.

COM pateikė pavyzdį, kai trečiosios šalies pažeidimo nagrinėjimas užtruko 2 metus ir per tą laiką operatorius nebuvo nubaustas. Tai atsitiko dėl to, kad šalis turėjo tik kriminalinį procesą. Turi būti taikomos neatidėliotinos priemonės, dažniausiai laivo veiklos sustabdymas, sustabdyti žalą žuvų ištekliais. Reglamentu nesiekama, kad VN atsakytų kriminalinio persekiojimo. Konkurencijos srityje taip pat yra harmonizuotos sankcijų taisyklės.

DE taiko administracinę ir kriminalinę sistemas. Neturi specializuotų žuvininkystei teismų. Taškus suteikia tas, kas priima sprendimą dėl galutinės sankcijos.

PT pažymėjo, kad visada galima kreiptis į teismą. Taškus suteikia administracija.

EE informavo, kad administracija negali skirti baudų, tik taikyti papildomas priemones.

Paprastu atveju bauda skiriama dažniausiai per 6 mėn, sunkesnio pažeidimo atveju – iki 1 metų. BE gali sustabdyti laivo veiklą tik, jei turi prokuroro leidimą.

ES taiko administracines sankcijas. Turi turėti prokuroro leidimą sustabdyti laivą.

LT pasisakė, kad svarbu, kad ne visais atvejais reikėtų taikyti neatidėliotinas priemones, nes kol neišspręsta byla, neaišku, ar teismas nepripažins, kad pažeidimas nebuvo padarytas.

Žuvininkystės tarnyba turi teisę stabdyti laivo veiklą.

IT taip pat pasisakė, kad neatidėliotinių priemonių taikymas turi būti sankcionuotas kaltintojų sprendimu.

SE klausia, ar visi pažeidimai būtina turi būti nagrinėjami pagal administracinį procesą.

COM patvirtino, kad toks ir buvo noras, kad bendru atveju pažeidimams nagrinėti būtų taikoma

Šioje ataskaitoje vartojami sutrumpinimai atitinka:

IT – Italija; EL – Graikija; DK – Danija; ES – Ispanija; SK – Slovakija; BE – Belgija; SI – Slovėnija; SE – Švedija; PL – Lenkija; FR – Prancūzija; MT – Malta; PT – Portugalija; HU – Vengrija; DE – Vokietija; LT – Lietuva; FI – Suomija; LV – Latvija; AT – Austrija; CY – Kipras; UK – Jungtinė Karalystė; EE – Estija; LU – Liuksemburgas; NL – Nyderlandai; CZ – Čekija; IE – Airija; BG – Bulgarija; RO – Rumunija; HR – Kroatija; VN – ES valstybės narės; EU – Europos Sąjunga. Pirm. – Pirmininkaujanti valstybė narė; COM – Europos Komisija; EP – Europos Parlamentas; ET – ES Taryba; ŽŪŽ Taryba – ES Žemės ūkio ir žuvininkystės taryba; CRP1 – Nuolatinųjų atstovų komitetas (Coreper I).

administracinė procedūra, nes toks procesas yra pats greičiausias. Kiekviena valstybė turi skirtingą traukimo atsakomybės sistemą ir vienodą taikymą užtikrinti labai sunku. Neatidėliotinių priemonių taikymas yra pagrįstas tuo, kad būtų užkirstas kelias pažeidimo tęsimui prieš sankcijos skyrimą.

DK pasiūlė nustatyti bendrus sankcijų taikymo kriterijus, vietoj to, kad įpareigoti taikyti visus administracinę sistemą.

3. Sunkūs pažeidimai ir sunkių pažeidimų kriterijai

COM informavo, kad dauguma sunkių pažeidimų kriterijų yra kilę iš tarptautinių įsipareigojimų, kai kurie iš RFMO taisyklių.

IT sutinka su sunkių pažeidimų išvardinimu reglamente. Mano, kad visi laimikio raportavimo pažeidimų atvejai turėtų būti įtraukti į sunkius pažeidimus. Nesupranta, kuo iš esmės skiriasi uždrausti įrankiai ir neatitinkantys reikalavimų įrankiai.

NL pažymėjo, kad IUU reglamento 3 straipsnyje apibrėžti IUU užsiimantys laivai, kurie padarė bet kurį 90 str. nurodytą pažeidimą, bet 90 str. 2 dalies g ir h minima, kad bendradarbiavimas su IUU užsiimančiais laivais irgi yra sunkus pažeidimas. Toks reguliavimas yra neaiškus, nes reglamentuose duodamos nuorodos abipusės. Pasiūlė sudaryti taškų sąrašą už kiekvieną pažeidimą ir aiškius kriterijus, kad tikrai visos šalys už tuos pačius pažeidimus taikytų tuos pačius taškus.

COM pripažino, kad bet koks sunkus pažeidimas sąlygotų pripažinti laivą užsiimančiu IUU žvejyba.

ES nurodė, kad 90 str. 3 dalies f gali būti klaidinantis, nes pagal RFMO taisyklės pažeidimas turi būti pripažįstamas sunkiu, o pagal Kontrolės reglamentą galėtų būti ir nesunkus.

COM sutiko, kad VN gali pati nuspręsti, kad pažeidimas yra sunkus, net jei ne visai atitinka reglamento kriterijus. Bet koks pažeidimas turi būti baudžiamas pagal jo sunkumą.

DK pareiškė, kad pagal nacionalines nuostatas beveik 90 proc. pažeidimų pripažįstama kaip sunkūs. Mano, kad kriterijai sunkaus pažeidimo per daug apimantys, vietoje žuvų kiekio, siūlo taikyti vertės kriterijų. Reikėtų vertinti kiekvieną atvejį atskirai.

EE sutinka, kad sunkūs pažeidimai būtų aiškiai apibrėžti viename reglamente. Siūlo išbraukti iš 90 str. 2 dalies b punktą, arba perkelti į 3 dalį.

SE pažymėjo, kad pagal siūlomus kriterijus beveik visi pažeidimai galėtų būti pripažinti sunkiais. Abejoja, ar du labai lengvi pažeidimai turėtų būti laikomi sunkiu pažeidimu, jie net gali būti netyčiniai, mano, kad tai neproporcinga, per daug griežta. Ar išplaukimas be veikiančios palydovinės sekimo sistemos turėtų būti laikomas sunkiu pažeidimu?

LT pasakė pastabą pagal poziciją dėl 90 str. Bet koks laivas, padaręs sunkų pažeidimą būtų laikomas IUU užsiimančiu laivu ir būtų taikomas draudimas jam užsiimti bet kokia veikla neapibrėžtą laikotarpį. Manome, kad tai neproporcinga.

COM pristatė sunkių pažeidimų kriterijus. Šiuo metu kiekviena VN nusistačiusi savo kriterijus ir sunkus pažeidimas vienoje VN gali nebūti sunkus pažeidimas kitoje VN. VN turėtų pati nusistatyti terminą, kai sunkų pažeidimą padaręs laivas nebebūtų laikomas užsiimančiu NNN žvejyba.

4. Sankcijos už sunkius pažeidimus ir papildomos sankcijos

COM pasiūlė nustatyti minimalią sankciją už sunkius pažeidimus. Pagrindas išlieka žuvų vertė.

LT paklausė, ar 91a taikomas ir kapitonams. Pagal mūsų nacionalinę teisę fiziniams asmenims baudos turi būti konkretaus dydžio.

Šioje ataskaitoje vartojami sutrumpinimai atitinka:

IT – Italija; EL – Graikija; DK – Danija; ES – Ispanija; SK – Slovakija; BE – Belgija; SI – Slovėnija; SE – Švedija; PL – Lenkija; FR – Prancūzija; MT – Malta; PT – Portugalija; HU – Vengrija; DE – Vokietija; LT – Lietuva; FI – Suomija; LV – Latvija; AT – Austrija; CY – Kipras; UK – Jungtinė Karalystė; EE – Estija; LU – Liuksemburgas; NL – Nyderlandai; CZ – Čekija; IE – Airija; BG – Bulgarija; RO – Rumunija; HR – Kroatija; VN – ES valstybės narė; EU – Europos Sąjunga. Pirm. – Pirmininkaujanti valstybė narė; COM – Europos Komisija; EP – Europos Parlamentas; ET – ES Taryba; ŽŪŽ Taryba – ES Žemės ūkio ir žuvininkystės taryba; CRP1 – Nuolatinių atstovų komitetas (Coreper I).

SE klausia, kokio žuvų kiekio vertę reikėtų vertinti, ar tik to, kuris nebuvo deklaruotas, ar tam tikrais atvejais viso laimikio, kai nustatoma sankcija.

DK mano, kad minimali siūloma sankcija yra per didelė, neproporcinga. Klausia, ar 91b straipsnio 1 ir 3 bei 2 ir 4 nėra iš esmės tas pats.

COM atsakė, kad sankcijos taikomos ūkio subjektui, ne kapitoniui, nebent kapitonas yra pats ūkio subjektas. Tačiau sankcijos iš principo kapitonomams taip pat turi būti taikomos pagal nacionalinę teisę. Kapitonas negauna ekonominės naudos, todėl ir bauda negali būti siejama su žuvų verte. COM nustato ryšį baudos su žuvų verte, bet nenori detalizuoti, kokio žuvų kiekio vertę turi būti skaičiuojama kaip sankcija. Logiškai turėtų būti vertinama nedeklaruotų žuvų vertė.

NL nemano, kad turėtų būti nuoroda į EUMOPA, kaip žuvų kainų informacinį šaltinį. Pritarė dėl DK pastabų 91 b straipsniui.

ES turi realias tos dienos kainas, todėl teikia pirmenybę realioms kainoms, o ne skelbiamoms per EUMOPA.

IT mano, kad minimali bauda turėtų būti mažesnė. Žuvų kainos labai keičiasi, o taip pat jos priklauso nuo regiono, todėl nemano, kad turėtų būti taip pat baudžiami skirtingų regionų operatoriai. Klausia, ar tikrai taikant kriminalinį procesą, negali būti imamas neatidėliotinių priemonių, kad reikia privalomai taikyti administracinį procesą. Ne vien baudos atgraso nuo pažeidimų.

COM paaiškino, kad taikant bet kokią procesą galima imtis neatidėliotinių priemonių ir papildomų sankcijų. Tikslas, kad sankcijos būtų atgrasančios, todėl žuvų vertė turėtų būti skaičiuojama turint omenyje tikslus, gali būti skirtingos baudos skirtinguose regionuose.

EE mano, kad nacionalinės sistemos nėra pritaikytos tokiam sankcijų skaičiavimo mechanizmui, kaip nustatoma reglamentu. Turi atskirą žalos skaičiavimo mechanizmą, kuris pagrįstas žuvų verte ir baudos dydis paprastai priklauso nuo minimalaus atlyginimo arba apyvartos.

DK pažymėjo, kad baudžiamasis persekiojimas nėra BŽP dalis, todėl reglamentas neturėtų apimti tokio pobūdžio sankcijų.

NL teigia, kad baudos dydis galėtų priklausyti ir nuo žvejybos etapo, kuriuo buvo užfiksuotas pažeidimas. Jei tai pati pradžia žvejybos bauda būtų nedidelė, nes žuvų sugauta mažai, bet jei žvejyba jau baigiasi, laimikis gali būti didelis ir bauda būtų didelė.

COM pasakė, kad reglamentu siūloma tik nustatyti minimalią baudą, tačiau VN gali pritaikyti didesnę baudą, kad ji būtų atgrasanti.

BG taiko šiuo metu fiksuotas baudas. Numato papildomas sankcijas atsižvelgiant į žalą gamtai. Turėtų būti atsižvelgiama į ekonominę VN padėtį.

COM supranta, kad VN turi skirtingas sistemas ir yra skirtingoje padėtyje, bet siekia nustatyti bendrą lygį.

DE mano, kad minimali sankcija yra per aukšta.

IT siūlo įvertinti, ar tikrai fiksuotos baudos yra mažiau atgrasančios negu priklausančios nuo vertės. Įvertinus galima būtų nuspręsti kokią sistemą taikyti.

COM informavo, kad šiuo metu užsakinėja nepriklausomą studiją apie VN taikomas sankcionavimo sistemas.

SE taip pat mano, kad minimali sankcija yra per aukšta. Teisme yra buvę procesų, kai buvo nuspręsta, kad sankcijos buvo per aukštos ir jos sumažintos.

IT nustačiusi konkrečią minimalią baudą ir ją padidina priklausomai nuo žuvų vertės.

Šioje ataskaitoje vartojami sutrumpinimai atitinka:

IT – Italija; EL – Graikija; DK – Danija; ES – Ispanija; SK – Slovakija; BE – Belgija; SI – Slovėnija; SE – Švedija; PL – Lenkija; FR – Prancūzija; MT – Malta; PT – Portugalija; HU – Vengrija; DE – Vokietija; LT – Lietuva; FI – Suomija; LV – Latvija; AT – Austrija; CY – Kipras; UK – Jungtinė Karalystė; EE – Estija; LU – Liuksemburgas; NL – Nyderlandai; CZ – Čekija; IE – Airija; BG – Bulgarija; RO – Rumunija; HR – Kroatija; VN – ES valstybės narės; EU – Europos Sąjunga. Pirm. – Pirmininkaujanti valstybė narė; COM – Europos Komisija; EP – Europos Parlamentas; ET – ES Taryba; ŽŪŽ Taryba – ES Žemės ūkio ir žuvininkystės taryba; CRP1 – Nuolatinių atstovų komitetas (Coreper I).

5. Taškų sistema

COM pristatė taškų sistemos pakeitimus. Šiek tiek papildytas priedas naujais pažeidimais, už kuriuos skiriami taškai. Pardavus laivą taškai lieka tiek senai, tiek įsigijusiai laivą įmonei. Kapitonomams skiriamas tas pats taškų skaičius kaip ir ūkio subjektui. Kapitonomi už taškus atimama teisė būti žvejybos laivo kapitonu.

NL norėtų, kad taškus galėtų skirti administracija iš karto nustačiusi pažeidimą. Pažymėjo, kad susumavus visus laivo sustabdymo periodus neaišku, ar įmanoma surinkti 90 taškų, nes po 3 metų taškai išsibraukia. Galbūt sustabdymo laikotarpiai neturėtų būti įskaičiuoti į tą laikotarpį. Ką reiškia „vienas inspektavimas“, nurodytas 92 straipsnio 5 dalyje.

LT paklausė, koks tikslas palikti taškus senam licencijos turėtoju, kuris laivą pardavė, nes jis daugiau nebevykdo žvejybos ir nebesuriks daugiau taškų, kad gautų papildomą sankciją.

ES nesutinka, kad taškai būtų perduodami kartu su laivu naujam laivo savininkui. Teigia, kad taškai turi būti suteikiami po to, kai išnagrinėjama byla ir paskiriama sankcija.

COM: kiekvieno žvejybos reiso inspekcija turėtų būti laikoma kaip atskiras inspektavimas.

Norėdama, kad operatorius, pardavęs laivą, neliktų švarus, COM nustatė, kad pardavus laivą taškai lieka.

LT papildė, kad tokiu atveju neaišku, prie kokio laivo būtų priskirti taškai, jei laivas parduotas.

Net jei operatorius tęsia veiklą kitais laivais, jiems nepereitų taškai iš parduoto laivo.

ES yra prieš tai, kad ir buvęs ir esamas laivo savininkas turėtų taškus. Norėtų, kad taškai kažkokiu būdu būtų priskirti senam savininkui. Mano, kad neteisinga už tokio pat pobūdžio, bet skirtingo masto pažeidimus skirti tą patį taškų skaičių.

FR norėtų, kad taškų skyrimas būtų vėliavos VN reikalas, o ne pakrantės VN pagal 92 str. 9 d.

COM paaiškino, kad taškus visais atvejais skiria vėliavos VN, o pakrantės VN tik nusprendžia, kad taškai turėtų būti skiriami, nes ji nustatė pažeidimą. Pažadėjo apsvarstyti LT iškeltą klausimą.

NL iškėlė problemą, kad pakrantės VN nustatytas pažeidimas gali nebūti sunkiu pažeidimu vėliavos VN, tuomet ji neskirtų taškų.

COM teigia, kad vėliavos VN privalo skirti taškus, jei pakrantės VN nusprendė, kad laivas padarė sunkų pažeidimą.

4. Posėdžio sprendimai, kito posėdžio data:

Posėdžio data nėra nustatyta. Kadangi reikėjo išvykti į oro uostą, posėdžio išvados nebuvo išklausytos.

5. Pasiūlymai dėl tolesnių Lietuvos veiksmų:

Atnaujinti LT poziciją dėl Kontrolės reglamento pasiūlymo.

6. Pridedama informacija (posėdžio darbotvarkė, išdalyta medžiaga, nuorodos):

Posėdžio prezentacijas COM žadėjo persiųsti el. paštu.

7. Tiesioginis ataskaitos rengėjas (vardas ir pavardė, institucija, pareigos, telefono numeris, elektroninio pašto adresas):

Ramunė Mickuvienė, Žemės ūkio ministerijos Žuvininkystės skyriaus patarėja, 2391 178, el. paštas: ramune.mickuviene@zum.lt *RKav*

Šioje ataskaitoje vartojami sutrumpinimai atitinka:

IT – Italija; EL – Graikija; DK – Danija; ES – Ispanija; SK – Slovakija; BE – Belgija; SI – Slovėnija; SE – Švedija; PL – Lenkija; FR – Prancūzija; MT – Malta; PT – Portugalija; HU – Vengrija; DE – Vokietija; LT – Lietuva; FI – Suomija; LV – Latvija; AT – Austrija; CY – Kipras; UK – Jungtinė Karalystė; EE – Estija; LU – Liuksemburgas; NL – Nyderlandai; CZ – Čekija; IE – Airija; BG – Bulgarija; RO – Rumunija; HR – Kroatija; VN – ES valstybės narė; EU – Europos Sąjunga. Pirm. – Pirmininkaujanti valstybė narė; COM – Europos Komisija; EP – Europos Parlamentas; ET – ES Taryba; ŽŪŽ Taryba – ES Žemės ūkio ir žuvininkystės taryba; CRP1 – Nuolatinių atstovų komitetas (Coreper I).

8. Už ataskaitą atsakingas padalinio vadovas (vardas ir pavardė, institucija, pareigos, telefono numeris, elektroninio pašto adresas):

Agnė Razmislavičiūtė-Palionienė, Žemės ūkio ministerijos Žuvininkystės skyriaus vedėja, 2398 408, el. paštas: agner@zum.lt.

Agnė Razmislavičiūtė-Palionienė

Šioje ataskaitoje vartojami sutrumpinimai atitinka:

IT – Italija; EL – Graikija; DK – Danija; ES – Ispanija; SK – Slovakija; BE – Belgija; SI – Slovėnija; SE – Švedija; PL – Lenkija; FR – Prancūzija; MT – Malta; PT – Portugalija; HU – Vengrija; DE – Vokietija; LT – Lietuva; FI – Suomija; LV – Latvija; AT – Austrija; CY – Kipras; UK – Jungtinė Karalystė; EE – Estija; LU – Liuksemburgas; NL – Nyderlandai; CZ – Čekija; IE – Airija; BG – Bulgarija; RO – Rumunija; HR – Kroatija; VN – ES valstybės narės; EU – Europos Sąjunga. Pirm. – Pirmininkaujanti valstybė narė; COM – Europos Komisija; EP – Europos Parlamentas; ET – ES Taryba; ŽŪŽ Taryba – ES Žemės ūkio ir žuvininkystės taryba; CRP1 – Nuolatinių atstovų komitetas (Coreper I).